

00 Bestuur en ondersteuning

0.1 Bestuur

Bestuur

Dit thema gaat over de gemeenteraad, het college van burgemeester en wethouders, de griffie en de bestuurlijke samenwerking in de regio. Ook gaat het om de ondersteuning die de gemeenteraad krijgt van de rekenkamercommissie.

Wij willen dat Waalre zelfstandig is en blijft. We werken samen om kwaliteit te behouden. Daar waar we het zelf kunnen doen we het zelf, is het efficiënter in de samenwerking doen we het samen. Dit doen we met onze inwoners, het gemeentebestuur en de regio. In deze samenwerkingen moeten we soms iets van onze autonomie opgeven. We kunnen de huidige grote opgaven waarvoor we staan op het gebied van klimaat, energie en de schaa sprong niet alleen oplossen. Daarom zetten we in op een verdere ontwikkeling van participatie en regionale samenwerking. We zijn ons ervan bewust dat de kosten voor de baten uitgaan in samenwerkingen.

Onze regio is de regio in Nederland waar de economische groei het grootst is. De komende jaren hebben wij een grote opgave te vervullen om de ambities op gebied van wonen, werken, mobiliteit en voorzieningen uit te werken in concrete plannen. Het Rijk investeert enorm in onze regio en onze aandacht gaat voornamelijk uit naar het aandeel wat Waalre daarin moet leveren. We blijven investeren in onze lokale democratie. Daarnaast zetten we ons in om onze dienstverlening goed te organiseren.

Om de uitdagingen aan te (blijven) kunnen, zijn wij actief bezig met de veranderende rol van de overheid in de maatschappij. We worden steeds internationaler. Steeds meer mensen vanuit de hele wereld en Europa vestigen zich in de regio en ook in onze gemeente. Dit betekent iets voor onze dienstverlening, de sociale cohesie in onze buurten en wijken en ons verenigingsleven. Het heeft ook invloed op onze bestuurlijke rollen samen met de grote ontwikkelingen op gebied van digitalisering en robotisering. Voor de ambtelijke organisatie staan daarbij samenwerking, netwerken, flexibiliteit, talentontwikkeling en vernieuwende werkmethoden centraal. In Waalre kiezen we voor een overheid die vóór en ván de inwoners is. Samenwerking is daarbij het sleutelwoord. Deze samenwerking ontwikkelt zich langs twee sporen: participatie en regionale samenwerking. De gemeente stimuleert en maakt gebruik van de kennis en de kracht die in de samenleving aanwezig is om dingen zelf te organiseren. Door samen te werken en gebruik te maken van de kennis in de samenleving kunnen we keuzes maken die beter afgestemd zijn op de behoeften in de samenleving.

Wat willen we bereiken?

We blijven een zelfstandige gemeente

We leggen taken en verantwoordelijkheden daar neer waar ze het meeste voordeel voor onze inwoners opleveren. Soms doen we dit samen met de inwoners, soms zelf en soms samen met andere overheden, maatschappelijke partners en/of het bedrijfsleven. We werken steeds meer samen omdat de opgaven daarom vragen (complexer en meer integraal) en we zo over meer kennis en expertise kunnen beschikken. Een andere ontwikkeling die we zien, is dat steeds meer zaken door inwoners zelf worden opgepakt en een faciliterende rol aanneemt. Deze beweging ondersteunen we. Wat we doen en kunnen doen, sluit hierdoor beter aan bij wat onze inwoners willen. We willen naast

elkaar staan in goed evenwicht en met respect voor elkaar samen de uitdagingen aangaan.

Voor de raad vraagt dit om het stellen van heldere kaders. Hierdoor kan de raad ook zijn controlerende taak goed uitvoeren en het debat op hoofdlijnen voeren. De besluitvorming van de raad biedt ruimte aan (organisaties van) inwoners om invloed te hebben op de plannen van de gemeente. De raad geeft met de kaders het college opdracht om zaken voor te bereiden en uit te voeren. En het college zorgt dat de raad op de hoogte blijft van de uitvoering. Raad, college en ambtelijke organisatie vullen elkaar aan bij het opstellen en uitvoeren van beleid. We maken alleen extra regels of beleid wanneer dit nodig is.

Wat gaan we daarvoor doen?

De geactualiseerde nota "De Kracht van Waalre" stellen we vast in 2025.

De bestuurskracht van Waalre is versterkt in lijn met de actualisatie van de notitie "De Kracht van Waalre".

De raad geeft in majeure projecten vooraf aan wat haar doelstellingen en kaders zijn met het participatieproces en controleert achteraf het college hierop.

Participatie wordt ingezet in de beleidsvorming en uitvoering.

Het college heeft samen met de raad, in het uitvoeringsprogramma, bepaald welke onderwerpen zich in welke mate/op welke manier lenen voor een interactief proces.

Wat is de impact voor onze inwoners?

Ons uitgangspunt is steeds de (kwaliteit van) de leefwereld van onze inwoners, bedrijven en instellingen. In iedere opgave spelen diverse belangen een rol. We hebben respect voor ieders belang en brengen individuele belangen zoveel mogelijk in balans met het collectieve belang.

De gemeente Waalre (raad, college en organisatie) wil een betrouwbare partner zijn. Iedereen in Waalre mag erop vertrouwen dat de gemeente in overleg en samen met alle betrokkenen de opgaven oppakt en realiseert. Vertrekpunt bij de beoordeling van initiatieven van inwoners, bedrijven en instellingen is "ja, mits". We kijken daarbij ook naar de eigen mogelijkheden, creativiteit en verantwoordelijkheid van inwoners. Wanneer inwoners weten wat we doen en weten waarom we het doen, kan dit bijdragen aan meer begrip en waardering voor de gemeente Waalre.

Rekenkamer

Wat willen we bereiken?

De rekenkamer doet onafhankelijk onderzoek naar het beleid van de gemeente en het werk van het gemeentebestuur.

De rekenkamer ondersteunt daarmee de Waalrese gemeenteraad bij zijn controlerende taak.

Wat gaan we daarvoor doen?

De ambtelijke organisatie faciliteert de rekenkamer in het uitvoeren van de onderzoeken

Dit doen we door het beschikbaar stellen van ambtelijke capaciteit voor het beantwoorden van de vragen van de rekenkamer en het beschikbaar stellen van informatie.

In samenwerking met de raad en de rekenkamer worden er afspraken gemaakt en leggen we een werkwijze voor de opvolging van aanbevelingen vast

In overleg met de Rekenkamer wordt geïnventariseerd welke onderwerpen/dossiers zij in deze bestuursperiode willen onderzoeken.

Wat is de impact voor onze inwoners?

De aanbevelingen die uit de onderzoeken van de rekenkamer komen zijn verbeterpunten voor de organisatie, het college en/of de raad. Het uitvoeren van deze verbeterpunten kan bijdragen aan de verbetering van de kwaliteit van de organisatie, van de dienstverlening en van het bestuur.

Bestuurlijke samenwerking

Wat willen we bereiken?

We leggen taken en verantwoordelijkheden daar neer waar ze de grootste kwaliteit voor onze inwoners opleveren.

Dat betekent dat we een aantal taken beter in een (regionaal) samenwerkingsverband kunnen uitvoeren.

Wat gaan we daarvoor doen?

De vertegenwoordigers van de gemeente Waalre zijn betrouwbare samenwerkingspartners in de regio.

De vertegenwoordigers dragen positief bij aan de samen behaalde resultaten. Niet alleen voor Waalre, maar ook voor de (deel-)regio als geheel. In paragraaf F wordt dieper ingegaan op de samenwerkingspartners en de vertegenwoordiging van Waalre in de verschillende samenwerkingsverbanden.

Deelname aan de K80 levert meer inzicht op en inspiratie voor verbeteringen en samen optrekken in coalities; juist vanuit het perspectief als kleine gemeente.

We werken samen in het Stedelijk Gebied Eindhoven en in de Metropoolregio Eindhoven aan de samenwerkingsafspraken voor de periode 2023 – 2026.

We blijven regionale samenwerkingen goed monitoren en wegen onze uitgaven af.

We gaan in gesprek met samenwerkingspartners wanneer er een evaluatie of veranderingen in de samenwerking aan de orde zijn. Mogelijke onderwerpen van gesprek zijn daarbij het doel van de samenwerking, de intensivering van de ambtelijke ondersteuning, onze autonomie en de uitgaven en voordelen van de samenwerking.

Door de schaa sprong intensiveert onze regionale samenwerking en versnellen we projecten.

Vanuit de schaa sprong en de sterke economische groei, versnellen we in Waalre onze woningbouwprojecten. Waalre Noord 3e fase Ekenrooi zuid pakken we eerder op en intensiveren dat waar mogelijk. De ombouw van de voormalige N69 door Aalst ronden we af in 2025.

Wat is de impact voor onze inwoners?

Het directe gevolg voor onze inwoners verschilt per samenwerkingsverband. In het algemeen kunnen we zeggen dat de regionale samenwerking ervoor zorgt dat de gemeente dienstverlening en voorzieningen van hoog niveau kan blijven bieden voor onze inwoners. Door deze samenwerking kunnen we effectiever en efficiënter werken en grote (gemeente overstijgende) thema's uitvoeren, die we alleen niet kunnen uitvoeren. Verder profiteren onze inwoners van een sterke regio, die goed bereikbaar is, met een goed woon- en werkklimaat inclusief veel voorzieningen van hoge kwaliteit. Waalre blijft hoog scoren op de ladder van beste woongemeenten in Nederland en Brabant.

0.2 Burgerzaken

Wat willen we bereiken?

Betrouwbare en kwaliteitsvolle dienstverlening op het gebied van burgerzaken die aansluit bij de wensen van onze inwoners

Wat gaan we daarvoor doen?

Het uitvoeren van de wettelijke taken voor het verstrekken van reisdocumenten en rijbewijzen, het bijhouden van de Basisregistratie Personen (BRP), nationaliteitswetgeving, burgerlijke stand, huwelijken en het organiseren van verkiezingen.

De aanbevelingen van de zelfevaluatie BRP en reisdocumenten gaan we opvolgen.

De digitale dienstverlening van de burgerzakenproducten wordt verder uitgebreid en verbeterd.

Er worden meer producten via digitale diensten aangeboden, waaronder digitale melding voorgenomen huwelijk en toestemming reisdocument kind. Hierbij wordt aansluiting gezocht met zaakgericht werken.

De dienstverlening wordt afgestemd op de verschillende doelgroepen. Daarbij is ruimte voor persoonlijk contact in het Huis van Waalre.

De kwaliteit van de Basisregistratie Personen voldoet aan alle eisen.

De samenwerking rondom Landelijke Aanpak Adreskwaliteit wordt verder uitgebreid en we richten een gemeente breed signaaloverleg over adressen in.

We geven ten opzichte van voorgaande jaren een hoog aantal reisdocumenten uit. Ook de komende jaren blijft dit aantal hoog. Om hierop in te spelen nemen we de noodzakelijke maatregelen waaronder een tijdelijke uitbreiding van het team.

We verbreden de kennis van de medewerkers en zij blijven op de hoogte van actuele wet- en regelgeving.

We gaan een nieuwe burgerzakenapplicatie implementeren waarmee we aansluiten op de wensen van onze inwoners en de ontwikkelingen op het gebied van wetgeving, techniek en functionaliteit.

Met de nieuwe burgerzakenapplicatie zijn we klaar om in de toekomst de wettelijke taken modern en efficiënt te blijven uitvoeren, waarbij de diensten aan inwoners, zoveel als mogelijk, geautomatiseerd zijn en zij hierdoor eenvoudig en sneller producten ontvangen.

Wat is de impact voor onze inwoners?

Met de uitbreiding van de digitale dienstverlening kunnen onze inwoners overal en met ieder apparaat 24/7 voor steeds meer onderwerpen zaken doen met de gemeente. Deze zaken betreffen onder andere aangifte van overlijden, verhuizing, doorgeven vermissing reisdocument, aanvragen uittreksels BRP en burgerlijke stand en digitaal aanvragen vernieuwen rijbewijs. Omdat de verwerking van deze zaken volledig automatisch verloopt, ontstaat meer ruimte voor maatwerk. En dus meer ruimte voor inwoners die behoefte hebben aan persoonlijk contact in het Huis van Waalre. De verbetering van de adreskwaliteit zorgt voor vermindering van de kans op fraude met betrekking tot uitkeringen en "spookinschrijvingen".

Wat mag het kosten? (bedragen x € 1.000)

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2023	Begroting 2024 t/m 2e turap	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten						
0.1 Bestuur	2.710	2.299	2.512	2.532	2.504	2.503
0.10 Mutaties reserves	1.077	230	264	289	314	331
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	410	0	0	0	0	0
0.2 Burgerzaken	495	568	682	743	812	738
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	48	35	38	40	40	40
Totaal Lasten	4.740	3.132	3.496	3.604	3.670	3.612
Baten						
0.1 Bestuur	676	10	10	10	10	10
0.10 Mutaties reserves	1.818	730	246	225	229	229
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0	0	0	0	0
0.2 Burgerzaken	250	348	398	439	484	423
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	33	49	41	41	41	41
Totaal Baten	2.776	1.137	694	714	763	702
Gerealiseerd resultaat	1.964	1.995	2.802	2.891	2.907	2.910

Toelichting

Vergelijking van de begroting 2024 met 2025 (baten en lasten gesaldeerd) en meerjarig levert de volgende verschillen op:

0.1 Bestuur (nadeel € 213.000)

- Indexering gemeentelijke bijdrage MRE € 32.000.
- Indexering gemeentelijke bijdrage GGU € 15.000.
- In 2025 zijn meer dagen ondersteuning door Bizob gepland inclusief indexering € 32.000.
- Nadeel op salariskosten raadsleden door indexering € 44.000.
- Nadeel in 2025 op de kosten van burgerparticipatie van 20.000. Deze kosten worden meegenomen in de raming van de projecten. In 2025 zijn de ramingen hoger door afboeken budgetten in de 2e turap 2024.
- Nadeel op salariskosten collegeleden door o.a. indexering € 95.000.
- Voordeel op uitgaven pensioenen wethouders van € 25.000. Deze kosten lopen in 2025 via de voorziening personele verplichtingen.

Toelichting meerjarenramingen:

- Budget burgerpeiling is om de drie jaar € 11.000 (2026).
- Stijging rentetoevoeging aan voorziening pensioenen wethouders.
- Daling rentetoevoeging aan voorziening pensioenen oud wethouders.
- In 2026 ramen we eenmalig € 10.000 voor begeleiding kosten collegevorming.

0.2 burgerzaken (nadeel € 64.000)

- Nadeel salariskosten door indexering en extra formatie als gevolg van documentenpiek € 129.000.
- Geen verkiezingen in 2025 voordeel in 2025: € 47.000.
- De opbrengsten leges stijgen met € 50.000. Daartegen stijgt ook de afdracht van de rijksleges met € 29.000.

Toelichting meerjarenramingen:

- Voor de komende jaren wordt een flinke fluctuatie verwacht van reisdocumenten, voornamelijk in het jaar 2027, hierdoor liggen zowel de uitgaven als de inkomsten in deze periode hoger.
- In de begroting is rekening gehouden met de verkiezingsjaren, dit betekent dat er voor 2025 geen verkiezingskosten zijn geraamd en in 2027 is er uitgegaan van de kosten voor twee verkiezingen.

0.3 beheer overige gebouwen en gronden (nadeel € 11.000)

- Nadeel als gevolg van lagere raming opbrengst reststroken.

0.10 mutaties reserves (nadeel € 518.000)

- Als gevolg van indexering van het onderhoudsplan bruggen moet er jaarlijks € 30.000 meer worden gestort in de reserve onderhoud bruggen.
- De storting in de reserve bereikbaarheidsagenda laat een oplopende lijn zien. Hogere storting 2025: € 24.000.
- In 2025 wordt er t.o.v. 2024 t.l.v. de reserves € 118.000 meer bijgedragen aan kredieten.
- Vanuit een aantal reserves worden bijdragen aan de exploitatie gedaan voor een bedrag van € 341.000.

Toelichting meerjarenramingen:

Mutaties in de storting en onttrekking aan/uit reserves ten gunste/laste van de exploitatie door afbouw/opbouw van reserves, afloop dekking kapitaallasten en dekking eenmalige lasten uit reserves.

